

Samfundet S:t Erik
Stockholm

Till
Stockholms stadsbyggnadskontor
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE
2023-11-21

Smedsbacken 25 m.fl., Ladugårdsgärdet, dnr 2021-02493

Samfundet S:t Erik avstyrker planförslaget i föreliggande form enligt synpunkterna nedan.

Planförslaget

Planförslaget syftar till att möjliggöra för en utveckling av kontors- och centrumändamål inom fastigheten Smedsbacken 25. För att det ska möjliggöras i föreslagen omfattning avses delar av bebyggelsen rivs och ersättas med ny bebyggelse, delar av bebyggelsen byggas på samt förlängas och kopplas samman.

Tegeluddsvägen ska utvecklas till urbant gaturum bland annat genom att skapa öppna och levande bottenvåningar samt en mindre paviljong. Vidare syftar detaljplanen till att skydda och säkerställa den kulturhistoriskt värdefulla miljön samt befintliga naturvärden.

Förslaget innebär omvandling av ett välbevarat kulturhistoriskt värdefullt kontorskomplex som ligger vid Nationalstadsparkens gräns. Idag består komplexet av en välkomponerad hus i park-ensemble bestående av en högdel (BP-huset), en lågdell (KM-huset) och en matsalsbyggnad som är väl integrerad i naturen. Förslaget innebär en väsentlig omvandling av ensemblen till en delvis sammanbyggd kvarterstruktur med en generell högre och tätare skala.

Planområdet

Planområdet är utpekade i översiktsplanen (ÖP) som stadsutvecklingsområde – omvandling till blandad stadsbebyggelse. Vidare anger ÖP att det är viktigt att stärka de gröna kvaliteterna och att det är angeläget att området ska bidra till att stärka de ekologiska sambanden mellan norra och södra Djurgården. Planområdet gränsar till Kungliga nationalstadsparken i den del där parken utgörs av en trång grön korridor, som idag har svaga ekologiska samband. Staden har tagit fram en förstudie som visar hur området, sett ur ett större perspektiv, kan utvecklas tillsammans med andra pågående och kommande detaljplaner. Det kommer innebära en stor omvandling av närområdet, innebärande att planområdet kommer att ingå i en annan kontext i framtiden. Planområdet angränsar i sin södra del till Kungliga Nationalstadsparken, om än till de delar som anges som mer bebyggda och anlagda områden. Översiktsplanen lyfter även fram att det är angeläget att det aktuella området bidrar till att stärka det ekologiska sambandet mellan norra och södra Djurgården.

Planområdet ligger invid utkanten av värdekärnan Gärdesstaden. Gärdet är anpassat efter de topografiska förutsättningarna enligt planeringsprincipen hus i park. Den dramatiskt placerade funktionalistiska bebyggelsen längs Smedsbacksgatan är ett viktigt fondmotiv där naturen och

nivåskillnaden till bebyggelsen längs Tegeluddsvägen är viktiga element. Fonden är synlig från långt håll från bland annat Lidingö. Det är ett viktigt landskapsrum och entré till Stockholm.

Stadsmuseet utförde under planprocessen en preliminär kulturhistorisk bedömning av områdets byggnader, i vilken Smedsbacken 25 motsvarar kriterierna för grön klassificering, det vill säga bebyggelse som är särskilt värdefull ur kulturhistorisk synpunkt.

Samfundet synpunkter

Samfundet S:t Erik är mycket positivt till att staden tagit fram en förstudie som beskriver mål, visioner och riktlinjer ur ett helhetsperspektiv för Tegeluddsvägens utveckling. Planförslaget avviker dock från förstudien på några punkter som behöver beaktas för att uppnå en fullgod helhet, både lokalt som stadsmiljö och som struktur med respekt för ett större stads- och landskapssammanhang.

- Samfundet är positivt till att Tegeluddsvägen omvandlas till en stadsgata. Det är viktigt att gatan stärker den gröna korridoren i området och att stadsliv möjliggörs. Det behöver tydligare redovisas hur ett kontorsområde kan vara aktivt på andra tider än då kontoren är öppna. Det kan exempelvis göras genom att bostäder tillförs inom planområdet.
- Stadsgatukvaliteter kan uppnås utan att bygga bort kontrasten mellan högt och lågt inom kvarteret Smedsbacken 25. KM-huset bör ges en lägre påbyggnad och den nya bebyggelsen närmast Lidingövägen få samma höjd i likhet med förstudien. BP-huset kommer då fortsatt uppfattas som högt, KM-husets horisontalitet förstärks och stadsrummet tydliggörs.
- KM-huset och de bakomliggande nya huskropparna mot Gärdeshöjden bör, i likhet med förstudien, anpassas i höjd för att bevara läsningen av den dramatiska topografiska skillnaden mellan Gärdesstaden och Tegeluddsvägen. På så sätt kan även gröna stråk genom bebyggelsen med ekologisk funktion till viss del finnas kvar. Samfundet anser att det är viktigt att ny bebyggelse på kvartersmark också ska bidra till att stärka ekologiska samband i enlighet med ÖP. Det kan göras genom att viktiga siktlinjer bevaras, portiker, gröna tak och möjliggörande av planterbara bjälklag. Det är angeläget att genomförandet av planförslaget inte innebär att naturmarken påverkas negativt genom fällning av träd, sprängning, schaktning med mera.

Samfundet S:t Erik tillstyrker planförslaget men bedömer att förslaget behöver bearbetas enligt de angivna synpunkterna inför granskning för att bättre överensstämna med förstudiens kvaliteter.

För Samfundet S:t Erik

Knut Weibull
Ordförande

Ann-Sofi Thurne Rundquist
Vice ordförande